

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról

(COM(2011) 625 final – 2011/0280 (COD))

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról (az egységes közös piacszerkezetről szóló rendelet)

(COM(2011) 626 final – 2011/0281 (COD))

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról

(COM(2011) 627 final – 2011/0282 (COD))

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és nyomon követéséről

(COM(2011) 628 final – 2011/0288 (COD))

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a 73/2009/EK tanácsi rendeletnek a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetések 2013. évi alkalmazása tekintetében történő módosításáról

(COM(2011) 630 final – 2011/0286 (COD))

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek az egységes támogatási rendszer és a szőlőtermesztők támogatása tekintetében történő módosításáról

(COM(2011) 631 final – 2011/0285 (COD))

(2012/C 191/21)

Előadó: **Dilyana SLAVOVA**

Társelőadó: **Franco CHIRIACO**

2011. november 14-én a Tanács, illetve 2011. október 25-én az Európai Parlament úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 43. cikkének (2) bekezdése és 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról

COM(2011) 625 final – 2011/0280 (COD)

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról (az egységes közös piacszerkezetről szóló rendelet)

COM(2011) 626 final – 2011/0281 (COD) (A-21)

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról

COM(2011) 627 final – 2011/0282 (COD)

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és nyomon követéséről

COM(2011) 628 final – 2011/0288 (COD)

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a 73/2009/EK tanácsi rendeletnek a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetések 2013. évi alkalmazása tekintetében történő módosításáról

COM(2011) 630 final – 2011/0286 (COD)

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek az egységes támogatási rendszer és a szőlőtermesztők támogatása tekintetében történő módosításáról

COM(2011) 631 final – 2011/0285 (COD).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2012. április 10-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2012. április 25–26-án tartott, 480. plenáris ülésen (az április 25-i ülésnapon) 132 szavazattal 14 ellenében, 21 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

Az EU mezőgazdasági modelljének változása

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság érdeklődéssel fogadja az Európai Bizottság jogalkotási javaslatait, észrevételezve, hogy a korábbi véleményeiben szereplő egyes ajánlásokat (bár messze nem mindet) figyelembe vették. Legfontosabb ajánlasként – NAT/449, illetve NAT/481 számú véleményében – ismételten leszögezte, hogy a jövőbeli KAP hajtóerejének az élelmiszer-önellátás és a fenntarthatóság elvére épülő, a gazdálkodók és a fogyasztók valódi igényeire reagáló európai mezőgazdasági modell megóvása iránti eltökéltséget kell tekinteni.

1.2 Az EGSZB megjegyzi, hogy az Európai Bizottság komoly munkát végzett a KAP jövője kapcsán, hogy a befogadó sokszínűség fogalmára épülő, messzemenőkig európai projektet terjesszen elő. Az Európa és a mezőgazdasági termelők közötti új partnerség kialakítására irányuló európai bizottsági erőfeszítésekre reagálva az EGSZB úgy véli, hogy bár a javaslatok megfelelő helyekre teszik a hangsúlyt, számos területen így is jelentős kiigazításra szorulnak.

1.3 A jelenlegi gazdasági és pénzügyi válság, valamint a szélsőséges éghajlati változások alapvető változást követelnek meg a tekintetben, hogy miként próbáljuk közelíteni az ígéreteket a mezőgazdasági üzemek mindennapi életének realitásaihoz. A gazdálkodókra a piac részéről egyre nagyobb nyomás nehezedik, ami oda vezet, hogy a termelők egész régiókat hagynak el. Az európai mezőgazdasági modellre tehát nagyobb szükség van, mint valaha. Az EGSZB igen fontosnak tartja, hogy a 2014–2020 közötti időszakra szóló KAP elősegítse az ágazat fejlődése előtt álló hatalmas akadályok leküzdését. Az EGSZB mindenesetre hiányolja, hogy az Európai Bizottság nem kötelezi el magát egyértelműbben az európai agrármodell mellett.

1.4 Az EGSZB üdvözlöi az Európai Bizottság azon szándékát, hogy az európai agrármodellnek megfelelő, többfunkciós irányultságú európai mezőgazdaság versenyképességét különböző intézkedések – mint például kutatás, fejlesztés és tanácsadás, valamint a társadalom számára nyújtott, de a fogyasztói árakban egyelőre nem tükröződő szolgáltatások honorálása – révén növelje. Az EGSZB ugyanakkor egyáltalán nem tartja elegendőnek a tervezett intézkedéseket ahhoz, hogy biztosítsa

a folyamatos haladást a termelés és a foglalkoztatás területén, valamint hogy hozzájáruljon az egyre növekvő világszintű élelmiszerszükségletek fedezéséhez. Az EGSZB utal arra, hogy a jövőbeli KAP-nak figyelembe kell vennie, hogy az európai munkahelyek egyhatoda közvetve vagy közvetlenül a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódik, és ez az arány egyes tagállamokban sokkal nagyobb. A KAP-nak szerepet kellene játszania az EU-ban a foglalkoztatás biztosítása szempontjából is, különösen a vidéki területeken, de jelenleg inkább a munkahelyek megszűnéséhez járul hozzá. Ha egy-egy régióban leáll a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási termelés, akkor ott megszűnnek a kiszolgáló, illetve a feldolgozó ágazatok munkahelyei is – az élelmiszeriparban és a feldolgozásban is. A KAP-nak a jövőben a gazdálkodó családok és szövetkezetek gazdasági teljesítményének javítására kell helyezni a hangsúlyt, hogy jobb piaci hozzáférést biztosítson számukra, valamint hogy termékeiket sikeresebben tudják értékesíteni.

1.5 Az új KAP-nak hozzá kell járulnia a társadalmi-gazdasági feltételek, a foglalkoztatás és a mezőgazdasági ágazatban dolgozó munkavállalók biztonságának javításához azáltal, hogy a támogatás felosztása során gondoskodik a szociális záradékok, törvények és munkaszerződések teljes körű betartásáról. Ennek olyan keretfeltételek között kell végbemennie, amelyek a mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemeket helyezik a rendszer középpontjába, hogy jutalmazza a realgazdaságot, megkönynyítsék a kutatást, az innovációt és a generációváltást, valamint ösztönözzék az élelmiszertermelést – többek között a területek hozzáadott értékére támaszkodva.

1.6 Az EGSZB megismétli azt az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz és az Európai Bizottsághoz intézett felhívását, hogy őrizzék meg a KAP költségvetésének stabilitását – legalább a jelenlegi költségvetési időszakra jellemző mértékben. Különösen a II. pillér kapcsán merülnek fel jelenleg komoly gondok, mivel számos tagállam szemmel láthatóan nem akar, vagy nem tud gondoskodni a megfelelő társfinanszírozásról. Mindez ahhoz fog vezetni, hogy elfogadhatatlan mértékben meggyengül a vidékfejlesztési politika, azon belül pedig a II. pillér segítségével finanszírozott környezetvédelmi intézkedések.

1.7 Az EGSZB úgy véli, hogy a KAP reformfolyamata során mindvégig a fő szempontok közé kellene emelni az egyszerűsített eljárásokat és a **rugalmas** végrehajtást, hogy az tükrözze

a tagállamok eltérő mezőgazdasági feltételeit, csökkentse a mezőgazdasági termelők szempontjából a bürokráciát, és megkönnyítse a kifizetéseket kezelő szervek dolgát.

Közvetlen kifizetések

1.8 Az EGSZB támogatja az eltávolodást a múltbeli referencia-időszakoktól mint az egyes országokban, illetve régiókban működő gazdálkodóknak járó támogatási összeg meghatározásának alapjától. Úgy véli azonban, hogy a hektáronkénti átlányösszegű kifizetés nem mindig a leghatékonyabb szakpolitikai eszköz, különösen, ha figyelembe vesszük a jövedelemtámogatás melletti érvet (lásd a 4.3.2. pontot). Ennek az országokon, illetve régiókon belüli **belső konvergenciának** tehát rugalmasságot, hosszabb átmeneti időszakot és annak során fokozatos változtatást kell lehetővé tennie.

1.9 Az EGSZB üdvözlí a tagállamok között a gazdáknak kifizetett támogatások mértéke tekintetében meglévő különbségek megszüntetésére irányuló törekvést. A pénzügyi források tagállamok közötti újraelosztása szempontjából a jövőbeli KAP fő vonásainak a kiegyensúlyozottnak, az igazságosnak és a gyakorlatiasnak kell lennie, szem előtt tartva, hogy az EU mezőgazdasága igen sokrétű és változatos. Ennek során tekintettel kell lenni a különböző tagállamokban folytatott mezőgazdasági tevékenységek költség- és haszonstruktúrájára. Fontos, hogy az újraelosztási folyamat érzékenyen tükrözze mind a régi, mind az új tagállamokbeli gazdálkodók problémáit. Az EGSZB ezért a nemzeti közvetlen kifizetések kereteinek objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján való újrafelosztását ajánlja, valamint azt, hogy a tervezett méltányos konvergenciát egy **kiegyensúlyozott, megfelelő átmeneti időszak alatt valósítsák meg, eltávolodva a múltbeli referenciaértékek alkalmazásának elvétől**. A cél az, hogy a 2014–2020 időszakra szóló pénzügyi keret végén egyetlen tagállam se legyen a közvetlen kifizetések tekintetében a 27 EU-tagállam átlagának 90 %-a alatt.

1.10 Az EGSZB támogatja azt a döntést, hogy a mezőgazdasági kistermelők részére egyszerűsített támogatási rendszert vezetnének be, kétségei vannak azonban afelől, hogy az Európai Bizottság által javasolt támogatási összegek elegendőek a mezőgazdasági kisvállalkozások fejlesztésének előmozdítására. Kéri egyúttal az Európai Bizottságot, hogy tisztázza a mezőgazdasági kistermelői besoroláshoz szükséges követelményeket. A rendszer a tagállamok körülményeitől függően önkéntes lehetne.

1.11 Az EGSZB támogatja az európai bizottsági javaslatok háttérben húzódó elvet, miszerint az I. pillérbe tartozó KAP-kifizetésekkel az aktív mezőgazdasági termelőket kell megcélózni. Annak érdekében, hogy a korlátozott költségvetést ne a megműveletlen földterületek vagy a nem mezőgazdasági jellegű tevékenységek emészék fel (kivéve, ha kellően indokolt területpihentetésről van szó), egyértelmű meghatározást kell kidolgozni a mezőgazdasági tevékenység, a támogatható földterület és az aktív mezőgazdasági termelő fogalmára, továbbá meg kell erősíteni a kifizetés és a tevékenység közötti kapcsolatot. Tisztázni kell a tagállamokkal, hogy meg lehet-e valósítani hatékonyan a gyakorlatban ezt az elvet. Az aktív mezőgazdasági termelő fogalmából egyébiránt nem szabadna kizárni az 5 000 eurónál kevesebben részesülő kedvezményezetteket sem.

1.12 Az EGSZB támogat egy, a közvetlen kifizetések maximalizálása révén történő fokozatos csökkentést, és – akárcsak korábbi véleményeiben – továbbra is sürgeti az Európai Bizottságot, hogy olyan végrehajtási módszert fogadjon el, amely figyelembe veszi a szervezetekből és mezőgazdasági termelői szervezetekből összetevődő vállalkozói szféra sajátosságait⁽¹⁾. A felhasználatlan közvetlen támogatásoknak a tagállami keretben kellene maradniuk, és azokat – tagállami szintű döntéstől függően az I. vagy a II. pilléren keresztül – az adott ország rosszabb helyzetű mezőgazdasági szektorainak támogatására kellene fordítani. Az EGSZB azt javasolja, hogy az így átcsoportosított forrásokhoz ne legyen szükség társfinanszírozásra.

1.13 Az EGSZB úgy véli, hogy az alaptámogatási rendszerhez kétkapus belépési rendszert kell létrehozni a 2011-ben meglévő gazdálkodási tevékenység, illetve a 2014-es kezdő időpontban birtokolt támogatható földterület nagysága alapján. A „támogatási jogosultság 2011-ben megtörtént kifizetésének” kritériuma az EGSZB szerint nem helyes.

1.14 Az EGSZB üdvözlí az Európai Bizottság által javasolt, pillérek közötti rugalmasságot. Rendkívül fontos, hogy azok a tagállamok, ahol a közvetlen támogatás szintje alacsonyabb az uniós átlag 90 %-ánál, lehetőséget kapjanak arra, hogy a vidékfejlesztéshez rendelt összegeket az I. pillérhez kötődő keretükbe is átcsoportosíthassanak. Fontos, hogy ezzel a lehetőséggel azok a tagállamok is élhessenek, amelyekben az I. pillér aránytalanul kicsi, vagy amelyek természeti hátrányoktól szenvednek. Az EGSZB azt javasolja, hogy ily módon egy 10 %-os határérték meg nem haladó összegről lehessen dönteni.

1.15 Az EGSZB folyamatosan hangsúlyozta, hogy a mezőgazdasági termelők mekkora szerepet játszanak és kell hogy játszzanak a talajvédelemben, a biológiai sokféleség, a természeti tájképek és a környezet megővésében, de a jelenlegi keretfeltételek mellett nem képesek ezt a szerepet megfelelő mértékben betölteni. Az EGSZB ezért „célzott közvetlen kifizetéseket” szorgalmazott (lásd NAT/449); a „kizöldítési elem” éppen ebbe az irányba mutat. Az EGSZB az új intézkedések következményeinek értékelésére kéri az Európai Bizottságot, hogy amennyiben negatívan befolyásolnák a mezőgazdasági termelők gazdasági egyensúlyát, azt ellensúlyozni lehessen. Ha lehet, a „kizöldítési” intézkedéseknek a környezet és a növekedés szempontjából is előnyös megoldásokon kell alapulniuk. Az EGSZB nem kíván elfogadni egy olyan helyzetet, amelyben az EU egyrésztől növeli a gazdálkodók megfelelési követelményeit, másrésztől viszont – a kereskedelmi megállapodások révén – olyan, olcsó importárúknak enged utat, amelyeknek nem kell ugyanazoknak a szabályoknak megfelelniük.

1.16 Az I. pillérben szereplő „kizöldítési elem” arra szolgál, hogy erősebb és jobban látható kapcsolatot teremtsen a közvetlen kifizetések és a gazdálkodás által megtermelt környezeti közjavak között. Az EGSZB úgy véli, hogy fenn kell tartania ennek a rendszernek az egyszerűségét, és a rendszernek biztosítania kell, hogy EU-szerte minden gazdálkodónál jelentkezzen környezeti eredmények. A kifizetések meghatározásakor lehetővé kell tenni a hátrányos helyzetű régiók sajátosságainak figyelembevételét. Az „ökológiai jelentőségű területekre” vonatkozó intézkedést úgy kell végrehajtani, hogy mezőgazdasági

⁽¹⁾ CESE, HL C 132., 2011.5.3., o. 63.

területek termelésből való kivonására ne kerüljön sor. Már végrehajtott agrár-környezetvédelmi intézkedéseket el kellene ismerni az új környezetvédelmi kötelezettségek (I. pillér) keretében, ahogy az az ökológiai termelés esetében általánosan is elő van írva.

1.17 Az EGSZB üdvözlí azt a tagállamoknak felkínált lehetőséget, hogy a különleges helyzetek kezelése érdekében termeléstől függő önkéntes támogatási rendszereket használjanak; a nagyobb rugalmasság és szubszidiaritás érdekében azonban javasolja, hogy töröljék azt a végleges listát, amely felsorolja a támogatható ágazatokat és termékeket, és hagyják, hogy a tagállamok határozzák meg a jogosult ágazatokat és termékeket.

Piaci eszközök

1.18 Az EGSZB úgy véli, hogy az európai bizottsági javaslatok nem elegendőek az erősödő piaci ingadozások és az azokból adódó probléma kezelésére. A jogalkotási javaslatok nem foglalkoznak KAP-nak a Lisszaboni Szerződésben meghatározott azon céljával, hogy gondoskodnia kell az agrárpiacok stabilitásáról.

1.19 Az EGSZB határozottan úgy véli, hogy a kínálatkezelés eszközei is eredményt hozhatnak némely mezőgazdasági ágban. Az EGSZB ezért azt javasolja, hogy amikor azt vizsgálják, hogy esetleg elhalasztják a szőlőtelepítési jogok rendszerének eltörlését, illetve hosszabb távon fenntartják a cukorkvótákat, akkor végezzenek alapos elemzést a piac alakulásáról.

1.20 A jobb piaci hozam érdekében feltétlenül meg kell erősíteni a mezőgazdasági termelők és szervezeteik pozícióját az élelmiszer-ellátási láncban. Az EGSZB üdvözlí, hogy a termelői szervezetek, ezek szövetségei és ágazati szervezetei elismerését szélesebb termékkörre bővítik ki. A tagállamok különböző struktúráit és hagyományait tekintve az új szabályozásnak csak fakultatív jellegűnek kellene lennie. Az EGSZB támogatja a tejágazatra vonatkozó európai bizottsági javaslatokat is, de azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság határozza meg egyértelműen „termelői szervezet” fogalmát. Rendkívül fontos az is, hogy az uniós versenyszabályokat kiigazítsák annak érdekében, hogy a termelői szervezetek és szövetkezetek megerősíthessék piaci pozíciójukat. A mezőgazdasági termelők termelési láncokon belüli tárgyalási pozícióinak erősítése érdekében az EGSZB véleménye szerint meg kell teremteni a feltételeket a közvetlenül a mezőgazdasági termelők által kezelt, rövid ellátási láncok kialakításához.

Vidékfejlesztés

1.21 Az EGSZB üdvözlí azt a javaslatot, hogy a KAP szorosabban igazodjon az Unió 2020-as vidékfejlesztési stratégiájához és a fenntarthatósági stratégiához, külön hangsúlyt helyezve a kutatásra, az innovációra és az oktatásra. Kiemelt figyelmet kellene szentelni a legkiszolgáltatottabb helyzetben levők (bevándorlók és szakképzetlen mezőgazdasági munkások), illetve a fiatalok és a nők oktatásának. Ők ugyanis kulcsfontosságú szerepet töltenek be a mezőgazdaság szakmai színvonalának és versenyképességének növelésében. Ehhez viszont mindenképpen javítani kell a vidéki területeken az információs és kommunikációs technológiák minőségét, elérhetőségét és

használatát. A vidékfejlesztési politikáknak, az európai agrármodell szellemiségének megfelelően, mindenképpen a mezőgazdasági üzemek innovációjára és versenyképességére kell irányulniuk, főként a vállalkozásokkal kapcsolatos befektetések ösztönzése, a generációváltás támogatása, az integrációs ágazati tevékenységek és az integrált területi projektek támogatása, a mezőgazdasági üzemek és a termelési folyamathoz kapcsolódó szolgáltatások közötti kapcsolatok javítása, a környezetet és az éghajlatot kímélő intézkedések és eljárások támogatása, valamint a mezőgazdasági foglalkoztatás – támogatás és szakképesítés útján történő – megszilárdítása érdekében.

1.22 Az európai bizottsági javaslatnak az egyik nagyon pozitív eleme az európai innovációs partnerségek bevezetése, amelyek segítségével javítani lehetne a kutatók, a mezőgazdasági termelők, az erdészek és a tanácsadók közötti kapcsolatokat, hogy a kiegészítő szakmai szolgáltatásokat igénybe vevő, tudásalapú mezőgazdaság és erdőgazdálkodás jöjjön létre. E kutatómunkának a vidéki gazdasági tevékenységek javítására is ki kell terjednie, ideértve az idegenforgalmat, a kézművességet és más olyan tevékenységeket, amelyek munkahelyeket teremthetnek a vidéki területeken.

1.23 Az EGSZB üdvözlí, hogy a vidékfejlesztési politika keretében tartozó javaslatok a „tengelyalapú” megközelítéstől a tematikus megközelítés felé mozdultak el. Úgy véljük, így a tagállamok és a régiók jobban érvényesíteni tudják a saját specifikus helyzetükből adódó szempontokat. Ügyelni kell azonban arra, hogy ne lehessen teljesen figyelmen kívül hagyni bizonyos II. pillérhez tartozó alapelveket. Ezért fontos az az alapelv, hogy a források 25 %-át környezetvédelmi és éghajlatvédelmi intézkedésekre fordítják. Legalább a LEADER-elv esetében is elő kellene irányozni egy minimumértéket.

1.24 Az EGSZB alapvető fontosságúnak tartja, hogy a tagállamok a második pillér előírt társfinanszírozását időben garantálják. Nem ért egyet a kockázatkezelési intézkedések II. pillérbe való beépítésének szükségességével. A megfelelő nemzeti szintű társfinanszírozásról a tagállamoknak kell gondoskodniuk⁽²⁾.

1.25 Az EGSZB úgy véli, hogy a biogazdálkodás elismertességének javításához egy új, különálló intézkedésre van szükség, amelynek esetében ugyanazt a társfinanszírozási arányt kellene alkalmazni, mint amit a kevésbé fejlett területek esetében javasoltak (85 %). Az EGSZB szintén ösztönzi az integrált termelés támogatását és a talajmegőrzéses mezőgazdaságot, kiemelve a környezetre gyakorolt kedvező hatásukat.

1.26 Figyelembe véve a mezőgazdasági tevékenységeket akadályozó súlyos körülményeket a hegyvidéki és a szigeti régiókban, az EGSZB azt javasolja, hogy az Európai Bizottság ne csak a kevésbé fejlett régiókra, hanem a hegyvidéki és a szigeti régiókra is terjessze ki a 85 %-os társfinanszírozási arányt. Ez következik a javaslat filozófiájából, de nincs egyértelműen kimondva. A hátrányos területeken belül az ún. egyéb területek javasolt újrameghatározása átdolgozásra szorul.

⁽²⁾ CESE, HL C 132., 2011.5.3., 63. o., 4.2. pont.

1.27 Az EGSZB emlékezteti az Európai Bizottságot, az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy a vízhiány és a szárazságok számos európai régióban már most is komoly problémát jelentenek, és hogy a helyzet az éghajlatváltozás következtében várhatóan tovább romlik majd. Hangsúlyozza emellett az ágazati szakpolitikák integrációján alapuló integrált tervezés és fenntartható fejlesztés fontosságát a vízhasználat, a vízhiány és az aszály kérdéseinek kezelésében, valamint a területi tervezés szerepét a hagyományosan vízhiány és aszály sújtotta területeken. Egyúttal figyelembe kell azonban venni azokat a többletköltségeket is, amelyek az EU északi tagállamaiban a mezőgazdaságban hasznosított területek vízmentesítésével kapcsolatban jelentkeznek.

1.28 Az EGSZB szeretné, ha a jövőbeli KAP kiegyensúlyozott, kiszámítható, működőképes, kevésbé bürokratikus, rugalmas és átlátható lenne, hogy az ágazat vonzó legyen a fiatal generáció számára.

2. Bevezetés

2.1 Az agrárpolitikának központi szerepet kell játszania az EU-ban, nem csupán azért, mert a mezőgazdasági területek és az erdők a földhasználat 90 %-át képviselik, és fontos szerepet töltenek be az erőforrások fenntartható használatában és a természetes élőhelyek megőrzésében, hanem különösen azért, mert a mezőgazdaság a KAP révén segíthet abban, hogy Európa megbirkózzon a legnagyobb kihívásokkal, azaz leküzdje a gazdasági és pénzügyi válságot és az éghajlatváltozást, védje a környezetet, megőrizze a vidéki területek vitalitását, és biztonságos, megfizethető és jó minőségű élelmiszerekkel lássa el a fogyasztókat.

2.2 Az elkövetkező évek döntő fontosságúak lesznek a tekintetben, hogy megteremtjük egy olyan erős mezőgazdasági és erdőgazdálkodási ágazat alapjait, amely képes megbirkózni az éghajlatváltozással és a nemzetközi versennyel, ugyanakkor a lakosság elvárásainak is megfelel. Európának szüksége van a mezőgazdasági termelőre és erdészeire, az európai mezőgazdasági termelőknek és erdészeknek pedig szükségük van Európa támogatására. Emellett a gazdasági válság körülményei közt a foglalkoztatási kérdések minden eddiginél fontosabbá válnak. Az Európai Bizottság ezért új partnerséget javasolt az európai polgárok és a mezőgazdasági termelők és erdészek között, hogy szembe tudjunk nézni az élelmiszerbiztonság, a természeti erőforrások fenntartható kihasználása, a növekedés és a foglalkoztatás jelentette kihívásokkal.

2.3 Az EGSZB korábbi véleményeiben már kifejtette, hogyan vélekedik az európai mezőgazdaság előtt álló várható kihívásokról, illetve arról, hogy a KAP-hoz milyen célkitűzéseket kellene rendelni, és ennek megfelelően hogyan kellene azt megreformálni. Az Európai Bizottság 2010-ben kiadott közleménye tükrözte az EGSZB e tárgyról szóló korábbi véleményében (NAT/449) ⁽³⁾ tett ajánlások többségét. E közleményt követően az EGSZB a NAT/481 ⁽⁴⁾ számú véleményében további javaslatokat tett. Az EGSZB emellett a közelmúltban a KAP területén belül néhány egyedi kérdéssel is foglalkozott, például a fiatal

gazdák előtt álló nehézségekkel ⁽⁵⁾, illetve a hátrányos természeti adottságokkal rendelkező területekkel ⁽⁶⁾. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság elképzelései kidolgozása során teljesen más megközelítést választott, mint amit az EGSZB javasolt. Az EGSZB azt kérte, hogy először egyértelműen határozzák meg a KAP céljait, majd nevezzék meg a megvalósítás eszközeit, és azután határozzák meg az ehhez szükséges finanszírozást. Az EGSZB nem tartja megfelelőnek, hogy először meghatározzanak egy pénzügyi keretet, és azután osztják el valahogyan az eszközöket. Az Európai Bizottság azonban pontosan így tett, ez pedig most problémákhoz vezet.

2.4 Az EGSZB szeretné kiemelni, hogy a mezőgazdasági ágazat igen fontos a foglalkoztatás szempontjából. Az EU mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari ágazata körülbelül 40 millió főt foglalkoztat Európa vidéki területein: ezzel a területek gerincét képezi, egyúttal pedig jó minőségű élelmiszert biztosít 500 millió fogyasztó részére. Az európai mezőgazdasági termelők bevételei ennek ellenére általában csak az uniós átlagkereset felét érik el. Az Eurostat 2011. szeptemberi adatai szerint az EU-27 teljes mezőgazdasági munkaereje 11,7 millió teljes munkaidős dolgozónak felel meg. 10,8 millió fő (92 %) dolgozik állandó munkaerőként. A mezőgazdaság a tagállamok többségében továbbra is leginkább családi jellegű tevékenység: a mezőgazdaságban dolgozó munkaerő egyötöde farmtulajdonos vagy a tulajdonos családtagja. Az EU-27 állandó mezőgazdasági dolgozóinak valamivel több mint egyharmada (34 %-a) nő. Az EU-27 gazdálkodói között viszonylag kevés (6 %) a 35 év alatti, a 65 évesek és annál idősebbek korcsoportja viszont elég jelentős (34 %-os) arányt képvisel. Emellett az EU-ban dolgozó 30 milliós migráns munkaerő igen jelentős része mezőgazdasági időnymunkás ⁽⁷⁾.

3. Háttér

3.1 A jogalkotási javaslatok a 2014–2020 közötti időszakra szóló többéves pénzügyi keretre vonatkozó európai bizottsági javaslatban a KAP számára meghatározott költségvetési kereten alapulnak. Ez a javaslat a KAP számára elérhető teljes költségvetést folyó árakon ugyanazon a szinten tartotta meg, mint 2013-ban, ami **reálértékben csökkenést** jelent.

3.2 A többéves pénzügyi keretről szóló javaslat értelmében az uniós költségvetésből továbbra is jelentős részt kell fordítani a mezőgazdaság – e stratégiai jelentőségű közös politika – finanszírozására. A javaslat szerint ezért a KAP-nak a 2014–2020 közötti időszakra rendelkezésre álló összesen 418,4 milliárd EUR-ból az első pillérhez utalt (folyó árakon) 317,2 milliárd EUR (76 %), valamint a második pillérhez utalt 101,2 milliárd EUR (24 %) előirányzatokat fő tevékenységeire kell összpontosítania.

3.3 Az EGSZB utal arra, hogy a mezőgazdaság költségvetésének ez az európai bizottsági megközelítése csak a mezőgazdaság szükséges „kizöldítésére” való utalásokkal volt megvalósítható. Ennek most a politika gyakorlatában is meg kell mutatkoznia.

⁽³⁾ CESE, HL C 354., 2010.12.28.

⁽⁴⁾ CESE, HL C 132., 2011.5.3., o. 63.

⁽⁵⁾ CESE, HL C 376., 2011.12.22, 19-24. o.

⁽⁶⁾ CESE, HL C 255., 2010.9.22., 87. o.

⁽⁷⁾ Az Eurostat mezőgazdasági üzemszerkezeti felmérése.

3.4 A jogalkotási javaslatok az első és második pillérhez tartozó források további 17,1 milliárd euróval történő kiegészítését irányozzák elő, amelyből a többéves pénzügyi keret egyéb jogcímei alatt 5,1 milliárd EUR a kutatásra és innovációra, 2,5 milliárd EUR az élelmiszer-biztonságra és 2,8 milliárd EUR a leginkább rászoruló személyek élelmiszer-támogatására irányul, továbbá a többéves pénzügyi kereten kívül 3,9 milliárd EUR található a mezőgazdasági ágazatnak szóló új válságtartalékban. Ez azt jelenti, hogy a 2014–2020 közötti időszakban összesen 432,8 milliárd EUR áll rendelkezésre.

4. Általános megjegyzések

4.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság üdvözlöi az Európai Bizottság reformcélkitűzéseit, azaz a versenyképesség növelését, a fenntarthatóság javítását és a nagyobb hatékonyságot.

4.2 Az uniós költségvetés és a KAP pénzügyi erőforrásai

4.2.1 Az EGSZB újfent felhívja a Parlamentet, a Tanácsot és az Európai Bizottságot a KAP számára elkülönített uniós költségvetés fenntartására⁽⁸⁾. Erre az európai mezőgazdasági modell és a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási tevékenységek révén a társadalomnak nyújtott különféle szolgáltatások támogatása érdekében van szükség. Ilyen szolgáltatás például az életképes vidéki közösségek és infrastruktúra fenntartása, a kiegyensúlyozott regionális fejlesztés és a vidéki foglalkoztatás, a táj hagyományos képének, a nemzeti örökségnek és a hagyományoknak a megőrzése, a biodiverzitás, a környezet védelme, valamint az állatjólét és az élelmiszer-biztonság legmagasabb szintje. A felsorolás jól tükrözi, hogy az európai fogyasztók és adófizetők mit tartanak fontosnak. Mivel az európai mezőgazdasági termelők és erdészek a társadalom egészének javára nyújtják ezeket a többfunkciós szolgáltatásokat, és ennek során gyakran olyan több-letköltségeik merülnek fel, amelyeket a piacon elérhető hozam nem ellensúlyoz, szükséges és indokolt, hogy állami beavatkozás révén térítést nyújtsunk számukra. A kizöldítési elem ezeket a teljesítményeket próbálja meghatározni, hogy indokolni és legitimálni lehessen az új kifizetési igényeket, amelyeket a mezőgazdaság a társadalommal szemben támaszthat.

4.2.2 Az európai és a világgazdaságot befolyásoló pénzügyi és gazdasági válság következményei és jövőbeni hatásai, valamint az új stabilitási paktummal kapcsolatos határozatok minden állami költségvetési tételt próbára tesznek. Az EGSZB megismétli: az európai mezőgazdasági modell nem létezik világpiaci árakon és feltételekkel, és nem ingyenes. Ezért az ezt a mezőgazdasági modellt támogató politikának elegendő pénzügyi eszközre van szüksége. Ezért különösen fontos, hogy minden olyan eszközt, amely pénzbe kerül (mint pl. a közvetlen kifizetések), érthetően megindokoljanak. A 2014–2020 közötti időszakra szóló uniós költségvetésre vonatkozó jelenlegi javaslatokban⁽⁹⁾ azonban a KAP számára elkülönített források változatlan árakon nézve nyilvánvalóan csökkennének. Bár az Európai Bizottság elismeri a közös agrárpolitika stratégiai szerepét az Európa 2020 stratégia fenntartható növekedésre irányuló célkitűzése szempontjából, a KAP-ra fordított kiadások az uniós költségvetés részarányában nézve a 2014-es 39,2 %-ról 2020-ra 33,3 %-ra fognak visszaesni. **Az Európai Bizottságnak ez a döntése figyelmen kívül hagyja az EGSZB azon felhívását, hogy garantálja legalább az EU által a KAP-hoz rendelt eddigi költségvetési kvóta megerősítését.**

4.3 Közvetlen kifizetések

4.3.1 Az EGSZB korábban egyetértett az Európai Bizottsággal abban, hogy minden tagállamban el kellene szakadnunk a korábbi referencia-időszakoktól mint a mezőgazdasági termelőknek nyújtandó támogatási összeg meghatározásának alapjától, mivel a hektáronkénti támogatások szintjében tapasztalt jelentős egyéni különbségek immár nem indokolhatóak⁽¹⁰⁾, többek között azért nem, mert versenytorzulásokhoz vezetnek a közös belső piacon.

4.3.2 Az EGSZB azonban úgy véli, hogy közvetlen kifizetések a jövőben három jó érveléssel lennének nyújthatók: az európai mezőgazdasági modell eléréséhez nyújtott teljesítmények (pl. kizöldítési elemek révén), részleges jövedelemtranszfer lehetővé tétele és a magasabb európai szabványok kiegyenlítése. A hektáronkénti átalányösszegű kifizetés ehhez nem mindig a leghatékonyabb szakpolitikai eszköz, hiszen például egy 1 000 hektárral rendelkező gazdaságnak miért kellene 1 000-szeres, míg egy 25 hektárosnak csak 25-szörös jövedelemtranszferrel biztosítani. A jövedelemtranszfer munkahelyekhez és személyekhez kellene kötni, nem területhez. Az európai állattartókat sújtó hátrányokat pedig nem lehet olyan hektáronkénti támogatással kiegyenlíteni, amelyet a nem állattartók is megkapnak. Ezért fel lehetne tární a kifizetések további kritériumok alapján való differenciálásának lehetőségeit, és nemzeti szinten lehetővé tenni ezeket. Néhány tagállamban, ahol a korábbi kifizetések még mindig használatban vannak, nehézséget fog okozni a nemzeti keretösszegek közötti konvergenciának a belső konvergencia melletti megvalósítása. **Ezekben az esetekben a belső konvergenciához rugalmasságra, hosszabb átmeneti időszakra és a változások fokozatosságára lesz szükség az időszak folyamán⁽¹¹⁾.**

4.3.3 E reform egyik fontos feladata, hogy utat mutasson a keretösszegek tagállamok közötti igazságosabb felosztása felé. Az EGSZB üdvözlöi a gazdáknak kifizetett támogatások mértéke tekintetében az egyes tagállamok között fennálló különbségek megszüntetésére tett erőfeszítéseket. Szeretné, ha felülvizsgálnák a vidékfejlesztési keretösszegeket, méghozzá olyan objektívebb kritériumok alapján, melyek a politikai célkitűzések helyénvalóbb meghatározása irányába mutatnak, emellett pedig üdvözlöi, hogy a pillérek között a források rugalmas átcsoportosítására van lehetőség.

4.3.4 Az EGSZB elismeri azokat a nagyfokú egyenlőtlenségeket, amelyek a közvetlen kifizetések régi és új tagállamok közötti elosztása terén fennállnak. Úgy véli, hogy az európai mezőgazdasági modell koherenciájának megőrzése érdekében valamennyi tagállamban ugyanolyan módon kell támogatni az agrár-élelmiszeripari ágazat versenyképességét. A közvetlen kifizetések esetleges újraelosztásakor tekintettel kell lenni a tagállamok mezőgazdaságának költség- és haszonstruktúrájára.

4.3.5 Az EGSZB szeretné elkerülni a további versenytorzulást – amely számos tagállamban, különösen a balti államokban szociális következményekkel jár –, oly módon, hogy figyelembe veszi a gazdálkodók érdekei mellett a fogyasztók és általában a nagyközönség igényeit is. Az EGSZB azt javasolja, hogy az I.

⁽⁸⁾ CESE, HL C 132., 2011.5.3., 63. o., 1.10. pont.

⁽⁹⁾ COM(2011) 500 final – Az Európa 2020 stratégia költségvetése.

⁽¹⁰⁾ CESE, HL C 354., 2010.12.28., 35. o., 5.6.11. pont.

⁽¹¹⁾ CESE, HL C 132., 2011.5.3., 63. o., 1.4. pont.

pillér körébe tartozó közvetlen kifizetéseket osszák fel újra a tagállamok között, biztosítva azt, hogy **a költségvetési időszak lezárultával egyetlen tagállam se legyen az uniós átlag 90 %-a alatt.**

4.3.6 Az I. pillérben szereplő „kizöldítési elem” arra szolgál, hogy erősebb és jobban látható kapcsolatot teremtsen a közvetlen kifizetések és a gazdálkodók által biztosított környezeti közjavak között. Ez egyben fontos lépés a gazdálkodásból eredő biodiverzitási problémák megoldása felé is. Az EGSZB üdvözlöi az effajta megközelítést, de egyúttal a következő ajánlásokat szeretné tenni:

- Az Európai Bizottság próbálta egyszerűnek megőrizni ezt a rendszert: mindössze három intézkedésről van szó, amelyet műholdról könnyen nyomon lehet követni. A végrehajtási rendelkezéseknek azonban biztosítaniuk kellene, hogy ezek az intézkedések ne jelentsenek semmiféle adminisztrációs többletterhet a mezőgazdasági termelők számára.
- A „kizöldítési” intézkedéseket illetően a széles körű környezetvédelmi hatások biztosítása, illetve a különböző régiók gazdálkodói közötti egyenlőtlenségek elkerülése érdekében fontos, hogy azok az EU összes mezőgazdasági termelőjére hasonló módon vonatkozzanak. Az alkalmazás bizonyos fokú rugalmasságára azonban országos vagy regionális szinten szükség van. Általánosan számolni kell azokkal az agrár-környezetvédelmi intézkedésekkel, amelyek megfelelnek a „kizöldítési” aspektusnak.
- Vannak aggodalmak a „kizöldítési” intézkedések és a második pillér agrár-környezetvédelmi intézkedései közötti átfedés kockázatát illetően ⁽¹²⁾. Egyértelműen el kell választani egymástól a kettőt, hogy az agrár-környezetvédelmi programokban már részt vevő mezőgazdasági termelők bevételkiesés nélkül, továbbra is hatékonyan élhessenek ennek a szakpolitikai eszköznek az előnyeivel. El lehetne ismerni, hogy azok az agrár-környezetvédelmi programokhoz tartozó intézkedésekben részt vevő mezőgazdasági termelők, akik a „kizöldítési elem” keretében meghatározott célokat követik, már teljesítik a „kizöldítési elemmel” kapcsolatos feltételeket. Már végrehajtott agrár-környezetvédelmi intézkedéseket (II. pillér) el kellene ismerni az új környezetvédelmi kötelezettségek (I. pillér) keretében, ahogy az az ökológiai termelés esetében általánosan is elő van írva.

4.3.7 A „kizöldítési” intézkedéseket a következőképpen kellene kiigazítani és végrehajtani:

- Az a javaslat, hogy a földterület 7 %-át „ökológiai jelentőségű területként” használják, nem volna elfogadható, ha jelentős területű szántóföldeket vennének ki a termelésből. Ez az élelmiszerek iránti globálisan növekvő keresletre való tekintettel is kontraproduktív lenne. Az Európai Bizottságnak mielőbb be kellene mutatnia azoknak az elemeknek a tervezett listáját, amelyeket „ökológiai prioritású területként” ismernének el. Ennek során világossá kellene tennie, hogy elsősorban olyan elemekről van szó, amelyek fontosak a biodiverzitás megőrzése vagy javítása szempontjából, s amelyek közé így nyilvánvalóan beletartoznak a meglévő fák, teraszok, part menti övezetek, virágos legelők stb.

Ezeket az elemeket támogatható területeknek kell tekinteni, azokban az országokban is, ahol a nemzeti rendelkezések korábban kizárták őket a mezőgazdasági területek fogalmaköréből. Egy megfelelő lista azt is hamar világossá tenné, hogy megalapozatlanok azok a gyakran hangoztatott félelmek, hogy az Európai Bizottság a földek 7 %-át teljesen ki akarja vonni a termelésből. Végül pedig lehetőséget kell teremteni arra, hogy a fő állandó növénykultúrákat ténylegesen „ökológiai jelentőségű területként” lehessen beszámítani, hogy ezzel elismerjék komoly környezeti és ökológiai értéküket.

- Az Európai Bizottságnak világossá kell tennie, hogy a növénykultúrák diverzifikálására vonatkozó intézkedésnek nem az a célja, hogy büntesse mindenekelőtt a csekély szántóterülettel rendelkező gazdákat, az állattartó kisgazdaságokat, illetve az olyan agrárklimatikus és termőföldviszonyok közt gazdálkodó termelőket, amelyek egyéb termények termesztését nem teszik lehetővé. Az EGSZB azt ajánlja, hogy ilyen esetekben némileg rugalmasan történjen a végrehajtás, amelyre a tagállamok tehetnének javaslatot, és az Európai Bizottság hagyhatná azt jóvá.

4.3.8 Az EGSZB megjegyzi, hogy a biodiverzitással kapcsolatos helyzet nemcsak tagállamonként, hanem régióként is nagyon különböző. Egyelőre tehát meglehetősen bürokratikusnak és célszerűtlennek tűnik az az elképzelés, hogy a földterület 7 %-át az összes uniós régióban nyilvánítsák ökológiai jelentőségű területnek. Ha viszont az intézkedéseket úgy választják ki, hogy valamennyi olyan, mezőgazdasági üzemben lévő fizikai struktúra figyelembe vehető, amely elősegíti az egyes fajok fejlődését, akkor azoknak a termelőknek a számára, akik számos ilyen struktúrával (és magas szintű biodiverzitással) rendelkező régiókban fejtik ki tevékenységüket, sokkal kevesebb nehézséget fog okozni az alkalmazkodás és a végrehajtás, mint a „lecsupaszított” (és csekély biodiverzitású) régiókban működő termelők számára. Pontosan ezért az a helyes európai bizottsági megközelítése az európai mezőgazdasági modell támogatásának, hogy ezeket az intézkedéseket az egyes mezőgazdasági üzemi szintjén hajtsák végre (kivéve a kisméretű gazdaságokat).

4.3.9 Az EGSZB egyetért azzal az európai bizottsági javaslattal, hogy a tagállamoknak meg kell hagyni a lehetőséget arra, hogy a II. pillér intézkedései keretében a hegyvidéki területeken vagy más, sajátos vagy egyéb hátrányos természeti adottságú területeken gazdálkodó mezőgazdasági termelőknek támogatást nyújtsanak. Az EGSZB hasonlóképpen üdvözlöi, hogy a tagállamok lehetőséget kapnak arra, hogy a hátrányos természeti adottságú területeknek emellett az I. pillér közvetlen kifizetései keretében is támogatást adjanak. Az EGSZB szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság gondoskodjon olyan egyszerűsített eljárásokról, amelyek minden potenciális kedvezményezett számára lehetővé teszik ezen új lehetőségek kihasználását. A hátrányos területek (ún. egyéb területek) újrameghatározására tett javaslatok egyelőre nem eléggé kiforrottak és átdolgozásra szorulnak. Az EGSZB másrészt kritikusan szemléli az Európai Bizottság által előterjesztett javaslatokat az „egyéb hátrányos területek” 8 biofizikai kritérium általi újrameghatározását és a hasznosított mezőgazdasági területek előírányzott 66 %-os minimális arányát illetően. Jelenlegi formájukban ezek a szabályok bizonyos régiókban, amelyek több tényező kölcsönhatásából adódóan szenvednének hátrányt, a helyzet objektíven nem indokolható rosszabbodásához vezetnének. Az új szabályozási keretet úgy kell kialakítani, hogy e tényezők kölcsönhatását megfelelő módon figyelembe vegyék.

⁽¹²⁾ CESE, HL C 132., 2011.5.3., 63. o., 3.4.3. pont.

4.3.10 Az EGSZB egyetért a kifizetésekre vonatkozó felső határérték (capping) bevezetésével, amelyet az adott ország vagy régió mezőgazdasági szerkezetének figyelembe vételével kell majd alkalmazni. Az EGSZB egyetért azzal, hogy a kifizetéseket a szubszidiaritás elvét tiszteletben tartva, rugalmas módon maximalizálják. Üdvözlí a javasolt fokozatos maximalizálási rendszert, feltéve, hogy a csökkentett összeget mindegyik országban a gyengébben fejlett mezőgazdasági ágazatokhoz irányítják. A javaslatban említett összeget a mezőgazdasági termelő által az előző évben kifizetett és bejelentett munkabérek maximum 50 %-a, illetve a foglalkoztatáshoz kapcsolódó adók és társadalombiztosítási járulékok levonásával kell kiszámítani. Emellett figyelembe kell venni a családi munkaerőt is.

4.3.11 Az EGSZB, miközben nagyon is tisztában van az aktív mezőgazdasági termelő fogalmának meghatározásával járó nehézségekkel, kijelenti, hogy egy ilyen meghatározásban a követelmények közé be kell venni a mezőgazdasági termékek előállítását és – akár helyi közvetlen árusítás révén történő – forgalmazását, valamint a társadalmilag hasznos közjavak és közszolgáltatások létrehozását⁽¹³⁾. Nem szabad elfeledkezni a régió előnytelen státusáról, valamint az átlagos családi jövedelem megőrzése érdekében végzett részmunkaidős gazdálkodás szükségességéről sem. Az EGSZB úgy véli, hogy az egyes tagállamoknak nagyobb rugalmasságot kell kapniuk az aktív mezőgazdasági termelő meghatározásáról szóló döntések meghozatalában, hogy eldönthessék, ki részesüljön közvetlen kifizetésben. Ennek során a támogatásra jogosult terület nagyságát is figyelembe kell venni. Az aktív mezőgazdasági termelő fogalmából egyébiránt nem szabadna kizárni a 5 000 eurónál kevesebben részesülő kedvezményezetteket sem.

4.3.12 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak azt a javaslatát, hogy a fiatal gazdálkodói réteg létrehozását az Unió egyik vidékfejlesztési prioritásának kell tekinteni, részben a vidékfejlesztési programokon belüli tematikus alprogramok végrehajtása révén. Az EGSZB szintén rendkívül pozitívnak tartja azt a javaslatot, hogy a tagállamok az I. pillér keretében jövedelemtámogatást vezessenek be a mezőgazdasági tevékenységet megkezdő fiatal gazdák számára. Az EGSZB szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság gondoskodjon egyszerűsített eljárásokról, amelyek minden potenciális kedvezményezett számára lehetővé teszik ezen új lehetőségek kihasználását.

4.3.13 A tagállamok a vidékfejlesztési politikájuk megerősítése érdekében lehetőséget kapnak arra, hogy a vidékfejlesztési keretükbe a közvetlen kifizetési keretből csoportosítsanak át összegeket. Ugyanakkor azoknak a tagállamoknak, ahol a közvetlen támogatás szintje alacsonyabb az európai átlag 90 %-ánál, meg kell engedni, hogy a vidékfejlesztési keretből a közvetlen kifizetési keretbe csoportosítsanak át összegeket. Az ilyen döntéseket – bizonyos határokon belül – egyszer kell meghozni, a rendelet alkalmazásának teljes időszakára. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság 5 %-ról emelje 10 %-ra a II. pillérből az I. pillérbe való átcsoportosítás rugalmasságát.

4.3.14 Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja felül a környezetvédelmi feltételeesség tervezett alkalmazási körét. Amennyiben a környezetvédelmi feltételeességbe bevonunk minden, a Natura 2000 övezeteivel és a veszélyeztetett vizekről szóló keretirányelvvel összefüggő kötelezettséget és korlátozást, az nyilvánvaló és indokolatlan egyenlőtlenségeket eredményez a mezőgazdasági termelők között. Bár a környezetvédelmi feltételeességbe be lehet vonni néhány alapvető kötelezettséget, ez nem lehetséges az olyan mezőgazdasági termelők kötelezettségei esetében, akik vízvédelmi, vagy más, specifikus védelem alatt álló területeken gazdálkodnak. Ezekre a kötelezettségekre specifikus kártérítést kellene kiszabni a második pillér keretében.

4.4 Piaci eszközök

4.4.1 A piacszerzési politika terén a fő javaslat költségvetési (a válságtartalék létrehozása), illetve irányítási jellegű (az Európai Bizottságnak nagyobb hatásköre lesz). Magukat az eszközöket tekintve kevés az újítás. Az Uniónak a gazdasági kutatásai során hangsúlyt kellene helyeznie erre a témára, hogy korszerű eszközöket találjon az áringadozások leküzdésére. Ezeket az eszközöket az uniós piacra kellene alkalmazni, de egyúttal a nemzetközi piacok szabályozására is, ami komoly kihívás, ahogy azt a G20-ak 2011. júniusi találkozájának megállapításai is hangsúlyozták.

4.4.2 Az EGSZB emlékezteti az Európai Bizottságot, a Parlamentet és a Tanácsot, hogy az utóbbi években tapasztalt szélsőséges árvolatilitás azt jelzi, hogy hatékonyabb piacvezelési eszközökre van szükség. Az EGSZB úgy véli, hogy a javasolt piaci eszközök nem elegendőek, és a kereslet és a kínálat jobb összehangolására, illetve a piaci erőegyensúlynak az élelmiszerellátási lánc mentén történő visszaállítására szólít fel. A Szerződés értelmében a KAP egyik célja a piac stabilizálása. Fontos, hogy stabilak legyenek a piacok. Az EGSZB ezért úgy véli, hogy az erős áringadozások elkerülése végett sokkal ambiciózusabb piaci eszköztárra lenne szükség.

4.4.3 Az Európai Bizottság a kínálatszabályozási eszközök 2009-ben megkezdett fokozatos felszámolásának a folytatását javasolja. Az EGSZB azonban úgy véli, hogy hiba lenne ezeknek a megszüntetése. Ezek az eszközök a mezőgazdasági árak és jövedelmek nagyobb stabilitását kívánják biztosítani, támogatva a kínálat jobb összehangolását a kereslettel, és igen sok esetben hatékonyan bizonyultak. A kínálatszabályozási eszközök igen sokfélék: előzetes ellenőrzés (például: a termelési jogok odaítélése), utólagos ellenőrzés (például: a termények megsemmisítése), a termelési tényezők ellenőrzése (például: telepítési jogok), a támogatási jogok szabályozása (például: nemzeti felső határok) stb.

4.4.4 Az EGSZB azt javasolja, hogy alaposan elemezzék ki, hogy milyen következményekkel jár a cukorkvóták 2015-re tervezett megszüntetésének elhalasztása. A szőlőültetvények telepítéséhez kapcsolódó jogokat illetően, amelyek legkésőbb 2018-ban lejárnak, az EGSZB – miközben a telepítési jogok mellett száll síkra – üdvözlí az Európai Bizottság azon döntését, hogy magas szintű csoportot állít fel a borágazatban szükségessé váló intézkedések megvitatására, és hangsúlyozza a

⁽¹³⁾ CESE 531/2011, HL C 132., 2011.5.3., 63. o., 1.5. pont.

telepítési jogok 2018-at követő megtartásának szükségességét a piac jobb kezelése érdekében. A csoport ajánlásai várhatóan ez év végéig készülnek majd el.

4.4.5 Mivel a 27 tagú EU-ban mindössze 15 üzletlánc ellenőrzi már az élelmiszerpiac 77 %-át, az EGSZB úgy véli, hogy erőfeszítéseket kell tenni a kereskedelmi kínálatnak a piaci erőviszonyokkal szembeni kiegyensúlyozása érdekében, valamint hogy meg kellene vizsgálni, elegendő-e a versenyjog a piaci erőfölény és a kétes szerződési gyakorlatok megakadályozására. Fontos, hogy a felülvizsgálatba valamennyi érintett csoportot bevonják⁽¹⁴⁾. Ennek nyomán módosítani kellene az élelmiszeripari ágazatra vonatkozó uniós versenyjogi szabályozást, oly módon, hogy az előírások – a tejágazattal foglalkozó magas szintű szakértői csoport következtetéseivel összhangban – az ágazat sajátosságait figyelembe véve a globális piacokon jelen levő konkurens országok versenyjogi szabályozásához is igazodjanak.

4.4.6 Az elmúlt évek jelentős áringadozásai kérdéseket vetettek fel azzal kapcsolatban, hogy a jövőbeli KAP számára milyen lehetséges előnyökkel jár a kockázatkezelési eszközök számának megnövelése és az egész élelmiszerlánc működésére vonatkozó átfogóbb szemlélet.

4.4.7 Az Európai Bizottságnak szintén eszközöket és finanszírozást kellene biztosítania a piacok és saját mozgásterük jobb, átláthatóbb, naprakész megismeréséhez valamennyi ágazatban, hogy megerősítse a termelők befolyását az élelmiszerláncban. Az EGSZB korábbi véleményeiben már hangsúlyozta, hogy szükséges lenne az írásos szerződések ösztönzése, a versenyjogok kiigazítása, a tisztességtelen gyakorlatok és versenyellenes magatartások megtiltása, a termelői szervezetek kereskedelmi kapacitásának növelése valamint az ágazatközi szervezetek megerősítése⁽¹⁵⁾. A helyi és regionális kezdeményezéseket, termelői piacokat, rövid értékesítési utakat (étkezdék, közösségi ellátások stb. keretében is) és a közvetlen értékesítéseket az eddigieknél sokkal erősebben kell támogatni.

4.4.8 A váratlan vészhelyzetek kezeléséhez szükséges rugalmasság biztosítása érdekében az Európai Bizottság tartalékalap létrehozását javasolja a mezőgazdasági ágazat válsága esetére, körülbelül 500 millió eurós költségvetéssel. Helyénvaló lenne, ha az Európai Bizottság felvenné ezt az eszközt a többéves pénzügyi keretbe, világosabban meghatározna ennek az új eszköznek a működését, egyben pontosítaná a piaci zavarokkal szembeni intézkedések aktiválásának eljárásait. Elengedhetetlen, hogy ez az eszköz elég rugalmas legyen ahhoz, hogy gyorsan és időben képes legyen reagálni.

4.4.9 Az Európai Bizottság azzal támogatja a termelői, piaci szereplői és kereskedelmi szervezetek szerepét, hogy működésüket kiterjeszti a közös piacszerzés alá tartozó összes termékre. Az EGSZB – az Európai Számvevőszék korábbi észrevételeit is szem előtt tartva⁽¹⁶⁾ – szükségesnek tekinti, hogy részletesen tisztázzák az ilyen szervek elismerésének követelményeire vonatkozó európai bizottsági útmutatást és a

tevékenységük ellenőrzésére szolgáló intézkedéseket. Ennek megfelelően azt is meg kell vizsgálni, hogy a kollektív megállapodások általános alkalmazandóságának javasolt engedélyezése milyen mértékben kérdőjelezné meg az egyes mezőgazdasági termelők döntési szabadságát.

4.4.10 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság azon javaslatával, hogy a felek között írásbeli szerződéseket kell alkalmazni. A szövetkezetek és hasonló szervek azonban mentesíthetnek ezen alól. Az Európai Bizottság szerint erre a lépésre kötelezően csak a tejtermékek esetében van szükség, más termékfajtáknál pedig a tagállamok dönthetnek el, hogy aktiválják-e. Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottság részéről helyénvaló lenne, ha ezt a lépést a közös piacszerzés alá tartozó összes többi mezőgazdasági termékre, különösen a romlandó termékekre is kiterjesztené.

4.4.11 Az EGSZB-nek fenntartásai vannak azzal a lehetőséggel kapcsolatban, hogy az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapot (EGAA) a nemzetközi kereskedelmi megállapodások hatásait elszenvedő mezőgazdasági termelők támogatására is lehetne használni. Emlékeztet arra, hogy az EGAA-t mindenekelőtt arra kellene használni, hogy támogatást nyújtson azoknak a munkavállalóknak, akik a globalizáció miatt a világkereskedelemben bekövetkezett fő strukturális változások következtében kerültek elbocsátásra, amennyiben ezek az elbocsátások erősen negatív hatással voltak a regionális vagy helyi gazdaságra⁽¹⁷⁾. Annak érdekében, hogy az EGAA fellépése a lehető legnagyobb hatást érje el, az EGSZB szerint az alapot nem szabadna az európai mezőgazdaság támogatására használni.

4.4.12 A legfrissebb becslések szerint az uniós polgárok mintegy 16,3 %-a él a szegénységi küszöb szintjén vagy az alatt. Az EGSZB emlékeztet a rászorulóknak részére élelmiszert osztó európai program által elért eredményekre, amelynek keretében minden évben több tízmillió adag ételt osztanak ki a leginkább rászorulóknak között (2009-ben több mint 18 millió ember részesült a programból). Az EGSZB örömmel fogadja, hogy a 2014–2020-as költségvetési javaslatokban a legrászorultabbak segélyezésének európai programját világosan az első és második pilléren kívül határozzák meg. Az Európai Számvevőszék észrevételei⁽¹⁸⁾ fényében azonban javítani kellene annak működési mechanizmusain. Az EGSZB szerint a hátrányos helyzetű csoportok iránti szolidaritás olyan érték, amelyet az EU különféle szakpolitikáiban mindig támogatott, és ennek a jövőben is így kell maradnia.

4.5 Vidékfejlesztés

4.5.1 Az EGSZB a II. pillért tekinti központi irányító elemnek az európai mezőgazdasági modell fenntartásához. Számos tagállam drámai pénzügyi helyzete ahhoz vezet, hogy sok intézkedést nem tudnak vagy nem eléggé tudnak társfinanszírozni, ami jelentős gyengülést eredményez majd. Ez alapvető problémát jelent, amelyről beszélni kell a 2014–2020 időszakra szóló pénzügyi tervről folytatott tárgyalások során.

⁽¹⁴⁾ CESE 452/2010, HL C 354., 2010.12.28., 35. o.

⁽¹⁵⁾ CESE 1176/2010, HL C 48., 2011.2.15., 145. o.

⁽¹⁶⁾ Európai Számvevőszék: *A siker útján? A gyümölcs- és zöldségtermelők operatív programjaira nyújtott európai uniós támogatás eredményessége*. 8. sz. különjelentés.

⁽¹⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i 1927/2006/EK rendelete az európai globalizációs alkalmazkodási alap létrehozásáról.

⁽¹⁸⁾ Európai Számvevőszék: *Az Európai Unió élelmiszersegélye a szociálisan rászorulóknak: a célkitűzések, az alkalmazott eszközök és módszerek értékelése*. 6. sz. különjelentés, 2009.

4.5.2 Az, hogy eltávolodunk a II. pillér eddigi elvétől, amely szerint három minimális finanszírozási aránnyal alátámasztott tengely (plusz a LEADER) létezik, és ehelyett 6 kiemelt területre összpontosítunk, alapján véve (még) szabadabb alakítási lehetőséget jelent a tagállamok számára. Az EGSZB mindenesetre üdvözlö, hogy a környezet- és éghajlatvédelmi intézkedéseknek a pénzügyi keret legalább 25 %-át kell kitenniük, és minimális arányt javasol a LEADER esetében is. Ténylegesen meg kellene akadályozni, hogy a tagállamok pl. csak beruházási támogatásokat valósítsanak meg, és ezért megszüntessék pl. az agrár-környezetvédelmi intézkedések, a biogazdálkodás vagy a LEADER-hez hasonló alulról jövő kezdeményezések támogatását.

4.5.3 Annak érdekében, hogy a gazdálkodás versenyképesebb legyen, az Európai Bizottság javasolja a KAP összekapcsolását a növekedésre és munkahelyteremtésre irányuló uniós stratégiával, hangsúlyt helyezve a képzésre, az innovációra és a kutatásra. Az EGSZB támogatja ezt a megközelítést.

4.5.4 Az EGSZB egyetért az európai innovációs partnerség vidékfejlesztési politikákkal összefüggésben történő bevezetésével. Úgy véli, hogy ez az eszköz mindenekelőtt azokat a kutatási tevékenységeket fogja elősegíteni és támogatni, amelyek arra szolgálnak, hogy erősítsék a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás termelékenységét és fenntarthatóságát, biztosítsák a környezeti erőforrások hatékony felhasználását, növeljék a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás hozzájárulását az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez, javítsák a munkahelyek minőséget és a munkahelyi biztonságot a mezőgazdaságban és az erdőgazdálkodás terén, biztosítsák a fogyasztók biztonságát és egészségét, ösztönözzék az innovatív mezőgazdasági és erdőgazdálkodási technikák kipróbálását, javítsák az élelmiszertermékek szállítását és logisztikáját, illetve kiválasszák az élelmiszertermékek környezetbarát csomagolásait. Az EGSZB véleménye szerint az európai innovációs partnerségek a kutatás és az innováció hatékonyságának javítása révén meg fogják erősíteni a partnerség iránt elkötelezett különféle állami és magánszervek közötti határokon átnyúló szinergiát és együttműködést az európai mezőgazdaságban és erdőgazdálkodás terén.

4.5.5 Az EGSZB melegen üdvözlö a vidékfejlesztési intézkedésekkel kapcsolatos javaslatokat, és szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság adjon lehetőséget és szabadságot a tagállamoknak arra, hogy különleges intézkedéseket alakítsanak ki a számukra kiemelten fontos ágazatokban, alternatívát kínálva az érintett régiók számára. Ez elengedhetetlen ahhoz, hogy fenntartsuk és megőrizzük a minket körülvevő természetet, és formáljuk kulturális tájainkat. Az EGSZB tudomásul veszi, hogy az Európai Bizottság szigorúbb kiválasztási kritériumokat kíván alkalmazni bizonyos intézkedésekhez való hozzáférés céljából. Hangsúlyozni kívánja, hogy ezek a kiválasztási kritériumok nem akadályozhatják a már bizonyos szintű versenyképességet elért mezőgazdasági üzemeket.

4.5.6 Az EGSZB egyetért a KAP keretében alkalmazott kockázatkezelési eszközök megerősítésével. Úgy véli, hogy ezek az eszközök várhatóan elősegítik a jövedelemingadozások és a piaci instabilitás mérséklését. A biztosítási termékek megerősítése és a befektetési alapok létrehozása minden bizonnyal segítené a termelőket abban, hogy megbirkózzanak a nagyobb piaci volatilitással, az új állati és növényi betegségek növekvő veszélyével és az egyre gyakoribbá váló kedvezőtlen időjárási feltételekkel. Az EGSZB támogatja a kockázatkezelés

második pillérbe való beépítését, azonban úgy véli, hogy a tagállamoknak a nemzeti szintű társfinanszírozást előzetesen szabályozniuk kell.

4.5.7 Az EGSZB üdvözlö a természeti hátrányokkal küzdő területekre összpontosító politika fenntartását. Sajnálatát fejezi azonban ki amiatt, hogy ezeknek az övezeteknek a meghatározásával összefüggésben nem vették figyelembe a „Cél a hátrányos természeti adottságokkal rendelkező területeken gazdálkodó termelőknek nyújtott támogatás hatékonyabb elosztása” COM(2009) 161 közleményről készített véleményében⁽¹⁹⁾ megfogalmazott ajánlásait. Az EU teljes területére vonatkozóan elfogadható, megfelelő és legitim újrafogalmazás tekintetében az Európai Bizottság által javasolt nyolc biofizikai kritérium nem elégséges.

4.5.8 Az EGSZB már rámutatott arra, hogy a biodiverzitás megőrzése rendkívül lényeges feladat, amely nemcsak etikai és morális kötelezettséget jelent, hanem hosszú távon stratégiai jelentőséggel is bír. A gyorsabb és hatékonyabb fellépés szükségességét elegendő gazdasági érv is alátámasztja.

4.5.9 Az EGSZB rámutat arra, hogy a 2012-es felülvizsgálatok egyedülálló lehetőséget kínálnak a vízhiány és a szélsőséges események, például az aszály kérdésének a vízgazdálkodás általános politikai keretében történő beépítésére.

4.5.10 Az EGSZB úgy véli, hogy a II. pillérnek tükröznie kell, hogy az Unió déli és mediterrán régióiban milyen nagy probléma az aszály, a talajerózió és az elsivatagosodás, ezért külön intézkedés kidolgozását javasolja e kérdés kezelésére. Egyúttal figyelembe kell azonban venni azokat a többletköltségeket is, amelyek az EU északi tagállamaiban a mezőgazdaságban hasznosított területek vízmentesítésével kapcsolatban jelentkeznek.

4.5.11 Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, a Parlamentet és a Tanácsot, hogy az állati takarmány ellátásának biztosítása és a fehérjeimporttól való függőség csökkentése érdekében fontolja meg egy integrált uniós fehérjestratégia kidolgozását.

4.5.12 Az élelmiszer-hulladékok kérdése egyre fontosabb az élelmiszerbiztonság és az erőforrás-hatékonyság szempontjából. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság tekintse át az élelmiszer-hulladékok mennyiségének csökkentésére irányuló, olyan országokban tapasztalható bevált gyakorlatokat, mint például Németország, és támogassa ezeket uniós szintű jogalkotási intézkedésekkel.

4.5.13 A gazdasági tevékenységek áttelepítése az előttünk álló évek egyik középponti problémája lesz, és amikor csak lehet, a mezőgazdaságban a mindenkor régiókon belül kellene tartani a többletértéket. Továbbá az Európai Számvevőszék szerint a LEADER programok keretében létrehozott helyi akciócsoportok nem koncentrálnak eléggé a saját helyi stratégiákban előírt célok elérésére.⁽²⁰⁾ Hasznos volna ezért, ha a 2014–2020-ra szóló KAP korrekciós lépéseket tartalmazna egy olyan, új szakpolitikai eszköz révén, amely a területi projektek megvalósítását nagyobb mértékben támogathatná, mint a LEADER.

⁽¹⁹⁾ CESE 1945/2009, HL C 255., 2010.9.22., 87-91. o.

⁽²⁰⁾ Európai Számvevőszék, 5/2011. sz. különjelentés.

4.5.14 Az EGSZB szerint a KAP-nak kiemelten támogatnia kell a fogyasztókkal való szövetségek létrehozását, az egész értékláncra, illetve életciklusra kiterjedő, részletes tájékoztatást nyújtva az egyes élelmiszerek előállításáról. A nyomonkövethetőségnek átláthatónak kell lennie a fogyasztó számára, ez utóbbi lehet ugyanis a fenntarthatóbb, környezetbarát és jobb munkahelyeket teremtő európai agrárium egyik legfőbb szövetségese.

Kelt Brüsszelben, 2012. április 25-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Staffan NILSSON

I. MELLÉKLET

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményéhez

A következő módosító indítványokat, amelyeknél a támogató szavazatok száma az összes leadott szavazat legalább egynegyede volt, a viták során elutasították:

1.25. pont

A szöveg a következőképpen módosítandó:

Az EGSZB úgy véli, hogy a biogazdálkodás elismertségének javításához egy új, különálló intézkedésre van szükség, amelynek esetében ugyanazt a társfinanszírozási arányt kellene alkalmazni, mint amit a kevésbé fejlett területek esetében javasoltak (85 %). ~~Az EGSZB szintén ösztönzi az integrált termelés támogatását és a talajmegőrzés mezőgazdaságot, kiemelve a környezetre gyakorolt kedvező hatásukat.~~

A szavazás eredménye:

Mellette: 75

Ellene: 81

Tartózkodott: 8

4.3.6. pont

A szöveg a következőképpen módosítandó:

Az I. pillérben szereplő „kizöldítési elem” arra szolgál, hogy erősebb és jobban látható kapcsolatot teremtsen a közvetlen kifizetések és a gazdálkodók által biztosított környezeti közjavak között. Ez egyben fontos lépés a gazdálkodásból eredő biodiverzitási problémák megoldása felé is. Az EGSZB üdvözlö az effajta megközelítést, de egyúttal a következő ajánlásokat szeretné tenni:

- Az Európai Bizottság próbálta egyszerűnek megőrizni ezt a rendszert: mindössze három intézkedésről van szó, amelyet műholdról könnyen nyomon lehet követni. A végrehajtási rendelkezéseknek azonban biztosítaniuk kellene, hogy ezek az intézkedések ne jelentsenek semmiféle adminisztrációs többletterhet a mezőgazdasági termelők számára.
- A „kizöldítési” intézkedéseket illetően a széles körű környezetvédelmi hatások biztosítása, illetve a különböző régiók gazdálkodói közötti egyenlőtlenségek elkerülése érdekében fontos, hogy azok az EU összes mezőgazdasági termelőjére hasonló módon vonatkozzanak. Az alkalmazás bizonyos fokú rugalmasságára azonban országos vagy regionális szinten szükség van. Általánosan számolni kell azokkal az A biodiverzitás szempontjából különösen hasznos agrár-környezetvédelmi intézkedésekkel, amelyek megfelelnek a „kizöldítési” aspektusnak (pl. a virágsávokat) a jövőben „ökológiai prioritású területként” is el kellene ismerni. Azokat a többletköltségeket, amelyeket a gazdálkodók ilyenkor a földterület rendelkezésre bocsátásán túl vállalnak (pl. a vetőmagok költségeit, a munkaköltséget stb.), az I. pillérből külön meg kellene nekik téríteni.
- Vannak aggódalmak a „kizöldítési” intézkedések és a második pillér agrár-környezetvédelmi intézkedései közötti átfedés kockázatát illetően. ⁽¹⁾ Egyértelműen el kell választani egymástól a kettőt, hogy az agrár-környezetvédelmi programokban már részt vevő mezőgazdasági termelők bevételekiesés nélkül, továbbra is hatékonyan élhessenek ennek a szakpolitikai eszköznek az előnyeivel. El lehetne ismerni, hogy azok az agrár-környezetvédelmi programokhoz tartozó intézkedésekben részt vevő mezőgazdasági termelők, akik a „kizöldítési elem” keretében meghatározott célokat követik, már teljesítik a „kizöldítési elemmel” kapcsolatos feltételeket. Már végrehajtott agrár-környezetvédelmi intézkedéseket (II. pillér) el kellene ismerni az új környezetvédelmi kötelezettségek (I. pillér) keretében, ahogy az az ökológiai termelés esetében általánosan is elő van írva.

A szavazás eredménye:

Mellette: 71

Ellene: 90

Tartózkodott: 11

4.3.7. pont

A következőképpen módosítandó:

A „kizöldítési” intézkedéseket a következőképpen kellene kiigazítani és végrehajtani:

- Az a javaslat, hogy a földterület 7 %-át „ökológiai jelentőségű területként” használják, nem volna elfogadható, ha jelentős területű szántóföldeket vennének ki a termelésből. Ez az élelmiszerek iránti globálisan növekvő keresletre való tekintettel is kontraproduktív lenne. Az Európai Bizottságnak mielőbb be kellene mutatnia azoknak az elemeknek a tervezett listáját,

(1) Az EGSZB véleménye a KAP jövőjéről (HL C 132., 2011.5.3., 63. o., 3.4.3. pont).

amelyeket „ökológiai prioritású területként” ismernének el. Ennek során világossá kellene tennie, hogy elsősorban olyan elemekről van szó, amelyek fontosak a biodiverzitás megőrzése vagy javítása szempontjából, s amelyek közé így nyilvánvalóan beletartoznak a meglévő fák, teraszok, vízparti sávok menti övezetek, virágos legelők stb. Ezeket az elemeket támogatható területeknek kell tekinteni, azokban az országokban is, ahol a nemzeti rendelkezések korábban kizárták őket a mezőgazdasági területek fogalmköréből. Egy megfelelő lista azt is hamar világossá tenné, hogy megalapozatlanok azok a gyakran hangoztatott félelmek, hogy az Európai Bizottság a földek 7 %-át teljesen ki akarja vonni a termelésből. Végül pedig lehetőséget kell teremteni arra, hogy az fs állandó növénykultúrákat növénykultúráknál ténylegesen csak 3,5 %-nyi „ökológiai jelentőségű területként területet” várjanak el lehessen beszámítani, hogy ezzel elismerjék komoly környezeti és ökológiai értéküket.

- Az Európai Bizottságnak világossá kell tennie, hogy a növénykultúrák diverzifikálására vonatkozó intézkedésnek nem az a célja, hogy büntesse mindenekelőtt a csekély szántóterülettel rendelkező gazdákat, az állattartó kisgazdaságokat, illetve az olyan agrárklimatikus és termőföldviszonyok közt gazdálkodó termelőket, amelyek egyéb termények termesztését nem teszik lehetővé. Az EGSZB azt ajánlja, hogy ilyen esetekben némileg rugalmasan történjen a végrehajtás, amelyre a tagállamok tehetnének javaslatot, és az Európai Bizottság hagyhatja azt jóvá.

A szavazás eredménye:

Mellette:	64
Ellene:	88
Tartózkodott:	14